Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

LAUSUNTO 12.4.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asia: VNS 3/2020 vp Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa

Suomen Varustamot ry:n lausunto:

Pidämme tärkeänä, että Agenda 2030 toteuttamista seurataan systemaattisesti ja toimenpidekokonaisuutta päivitetään säännöllisesti. Suomen Varustamot ry:n jäsenille kestävä kehitys ja vastuullisuus on korkealla prioriteeteissa. Varustamot ovat sitoutuneet merenkulkualan globaaleihin päästötavoitteisiin kohti fossiilittomia merikuljetuksia sekä tukevat Suomen kansallista fossiilittoman liikenteen tavoitetta. Alla on nostettu Suomen Varustamot ry:n näkemykset keskeisimpiin merenkulkuun liittyviin toimenpiteisiin toimenpiteet Agenda 2030 selonteossa.

TAVOITE 8: Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja ja TAVOITE 9: Rakentaa kestävää infrastruktuuria sekä edistää kestävää teollisuutta ja innovaatioita

Selonteossa todetaan, että hallitus laatii Suomen kestävän kasvun ohjelman, jolla toteutetaan EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksen tavoitteet jatkovalmistelussa. Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteena on ohjata useamman vuoden aikana 0,9–1,2 miljardia euroa suoraan vihreän siirtymän tukemiseen. Selonteossa todetaan myös, että hallitus vahvistaa yritysten investointiedellytyksiä ja kehittämisrahoitusta ja, että innovaatiotukea suunnataan teollisuuden uudistumiseen.

Yli 50 000 henkeä työllistävä Suomen meriklusteri on maailman kärkeä ja pioneereja vähäpäästöisten ja energiatehokkuutta lisäävien teknologioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa. Suomen meriklusterilla on paljon annettavaa päästöjen vähentämisessä myös globaalisti. Suomalaisilla innovaatioilla on mahdollisuus olla merkittävässä roolissa maailmanlaajuisissa päästötalkoissa kohti hiilineutraalia merenkulkua. Tämä tulisi huomioida Suomen toteuttaessa Agenda 2030 ohjelmaa.

COVID-19 pandemia on heikentänyt varustamojen taloudellista tilannetta ja investointimahdollisuuksia merkittävästi. Pidämme tärkeänä, että Suomen kestävän kasvun ohjelmaan sisällytetään vihreän merenkulun investointirahoitus. Vihreän merenkulun investointirahoitus kohdennettaisiin alusinvestointeihin ja aluskunnostuksiin, joka mahdollistaisi samanaikaisesti uudet ympäristöinnovaatiot sekä olemassa olevien alusten uudistamisen vähäpäästöisiksi. Uusien innovaatioiden ja suomalaisten referenssien myötä myös meriteollisuuden yritysten kansainvälinen kilpailukyky vahvistuisi. Investointirahoitus tukisi Suomen meriklusterin työllisyyttä ja kasvua kansainvälisillä markkinoilla.

Suomen Varustamot
Aleksanterinkatu 44, FI-00110 Helsinki, Sähköposti: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksandersgatan 44, FI-00110 Helsingfors, E-post: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, , FI-00500 Helsinki, Finland, E-mail: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi

TAVOITE 11: Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä yhdyskunnat.

Kannatamme tavoitteeseen kirjattuja toimenpiteitä ”Hiilineutraalien synteettisten polttoaineiden pilotointia ja tuotannon käynnistämistä edistetään” sekä ”Suomi jatkaa aktiivista työtä lentoliikenteen ja merenkulun päästöjen vähentämiseksi kansainvälisesti.” Merenkulussa globaalilla sääntelyllä on saavutettavissa merkittävästi laajempi vaikuttavuus aiheuttamatta häiriöitä alueelliseen kilpailukykyyn. Suomen tulisi pyrkiä vaikuttamaan siihen, että merenkulun sääntely tehdään IMO:ssa ja alueelliset (EU) toimet koordinoidaan IMO:n toimenpiteiden kanssa.

TAVOITE 13: Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

Merenkulkuala on täysin sitoutunut kasvihuonekaasujen vähentämiseen ja asteittaiseen kokonaan poistamiseen merenkulussa ja logistisissa ketjuissa. Merenkulun hiilidioksidi- ja muiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vaatii suuria investointeja, vaikuttavaa yhteistyötä sekä panostusta tutkimukseen, kehitykseen ja pilotointiin, jotta Suomi saavuttaa kärkiaseman myös tulevaisuudessa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen pohjana oleva tiekartta meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasu-päästöjen vähentämisestä laadittiin viime vuonna Liikenne- ja viestintäministeriön johdolla avoimella, sidosryhmät osallistavalla prosessilla. Periaatepäätös sisältää keskeiset toimet vähäpäästöisen meri-ja sisävesiliikenteen vauhdittamiseksi. Periaatepäätöksessä linjatut toimet toteuttavat hyvin Agenda 2030 tavoitteita ja ne tulisi toteuttaa ripeästi. Vähähiilistä meriliikennettä edistää erityisesti seuraavat toimenpiteet:

- Tuetaan siirtymää vaihtoehtoisiin käyttövoimiin ja polttoaineisiin meriliikenteessä
- Tuetaan olemassa olevien alusten energiatehokkuuden parantamista sekä uusien vähäpäästöisten alusten kehittämistä
- Otetaan käyttöön ympäristöinvestointituki, jonka tavoitteena on vauhdittaa aluskannan uusiutumista ja olemassa olevan aluskannan päivittymistä vähäpäästöisemmäksi investointituen avulla.

Merikuljetukset ovat ympäristöystävällisin kuljetusmuoto erityisesti suuria tavaramääriä kuljetettaessa. EU komission kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategiassa tämä on huomioitu siten, että strategiassa linjataan, että sisävesikuljetusten ja lähimerenkulun osuutta tulee EU:ssa kasvattaa 25 % vuoteen 2030 mennessä ja 50 % vuoteen 2050 mennessä. Tämä olisi hyvä tunnistaa myös Agenda 2030 toimeenpanossa Suomessa.

TAVOITE 14: Säilyttää meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistää niiden kestävää käyttöä

Selonteon mukaan Suomen tavoitteena on puhdas Itämeri, jossa on elinvoimainen ja kestävästi hyödynnetty meriluonto. Itämeren alueesta pyritään saamaan kestävän kehityksen sekä bio- ja kiertotalouden edelläkävijä. Tämä on tärkeä tavoite, jonka saavuttamiseksi tulisi panostaa systemaattisesti.

Tavoitteen alla on toimenpide 14.3: Suomi osallistuu HELCOMin kautta Itämeriyhteistyöhön tieteellisen ymmärryksen lisäämiseksi ja meren happamoitumisen torjumiseksi. Helcom-yhteistyön osana on hallinnon ja merenkulkuelinkeinon yhteistyöryhmä, ns Green team -työryhmä, jossa merenkulkuelinkeinot (varustamot,

satamat ja meriteollisuus) pyrkivät yhdessä löytämään keinoja vauhdittaa vihreää merenkulkua. Yhteistyö toimii hyvin ja rakentavasti. Yhteistyön puitteissa tehtiin mm. Itämerenlaajuinen selvitys tehokkaimmista kannustimista vähäpäästöisen merenkulun edistämiseksi. Yksi tehokkaimmista kannustimista selvityksen mukaan on investoitirahoitus vähäpäästöisiin investointeihin.

Pohjoismainen ja Itämeren alueen yhteistyö

Selonteossa todetaan, että pohjoismaisessa yhteistyössä paino on käytännön tulosten saavuttamisessa muun muassa ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä, digitalisaatiossa. Suomi jatkaa pohjoismaista ilmasto- ja energiayhteistyötä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja vahvistaa yhteistä johtajuutta kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Tässä yhteydessä on hyvä todeta, että pohjoismainen yhteistyö toteutuu myös yksityisellä puolella merenkulun toimialalla. Suomella on erityisen tiivis pohjoismainen yhteistyö mm. pohjoismaisten varustamoiden kanssa toimialajärjestöjen organisoimana. Keskeisenä painopisteenä yhteistyössä on ilmastonmuutoksen torjuntaan ja digitalisaatioon liittyvien parhaiden käytäntöjen jakaminen.

Helsingissä 12.4.2021

Tiina Tuurnala
Toimitusjohtaja
Suomen Varustamot